

Силабус
навчальної дисципліни

СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
2023-2024 навчальний рік

Освітня програма Соціальна робота та соціальна педагогіка
Спеціальність 231 Соціальна робота
Галузь знань 23 Соціальна педагогіка
Рівень вищої освіти перший

Викладач (і)	Алексеева Ганна Миколаївна, к.п.н., доцент КТУНІ
Посилання на сайт	
Контактний тел.	+38(096)7613887
Е-mail викладача:	alekseeva@ukr.net
Графік консультацій	ПН 14.30-16.30 СБ 14.30-16.30

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Лабораторна робота	Самостійна робота	звітність
4 (120)	20	20	80	екзамен

Семестр: осінній

Мова навчання: українська

Ключові слова: сучасні інформаційні технології, адаптивні технології, соціальна робота та соціальної педагогіки, інклюзивність у цифровому середовищі, самоосвіта і цифрові ресурси, критичне мислення в інформаційному просторі.

Мета курсу: Формування у студентів сучасних інформаційних компетенцій, які дозволять їм ефективно інтегрувати новітні технології в професійну діяльність у сфері соціальної роботи та соціальної педагогіки.

Завдання дисципліни:

Теоретичне осмислення: Вивчити основні концепції, принципи та методи сучасних інформаційних технологій, їх призначення та можливості для сфери соціальної роботи та соціальної педагогіки.

Практичний аспект: Освоєння практичних навичок роботи з сучасними інформаційними системами та програмами, які можуть бути застосовані в соціальній роботі та практичній психології.

Адаптація технологій: Вивчення методів адаптації інформаційних технологій для потреб осіб з особливими освітніми потребами.

Етика та безпека: Ознайомлення з етичними та правовими аспектами використання інформаційних технологій в освітньому процесі.

Інтеграція та інновації: Розробка проектів та методів інтеграції новітніх інформаційних технологій у процес навчання та реабілітації осіб з особливими потребами.

Аналіз та вибір: Навчити студентів критично аналізувати різноманітні інформаційні ресурси та вибирати найефективніші для своєї професійної діяльності.

Проходячи курс "СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ", студенти отримають знання та навички, необхідні для ефективної інтеграції сучасних технологій у професійну практику в сфері соціальної роботи та соціальної педагогіки.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні набути таких **компетентостей**:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК-6 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-8 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК-18 Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.

Та демонструвати такі **результати навчання**:

ПР-1 Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних завдань і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

ПР-9 Використовувати спеціалізоване програмне забезпечення у ході розв'язання професійних завдань.

ПР-9 Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички у ході надання соціальної допомоги.

1. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1: Основи інформаційних технологій

Тема 1. Вступ до сучасних інформаційних технологій

Історія розвитку інформаційних технологій. Основні тенденції сучасного ІТ-світу.

Роль інформаційних технологій у сучасному суспільстві. Вплив ІТ на освітній процес.

Тема 2. Принципи та методи пошуку, аналізу і синтезу інформації.

Методи пошуку інформації. Техніки аналізу отриманої інформації. Процес синтезу інформації. Використання інструментів для автоматизації цих процесів.

Тема 3. Використання програмних продуктів, бібліотечних ресурсів та електронних технологій у професійній діяльності.

Огляд основних програмних продуктів для освіти. Використання бібліотечних ресурсів у цифровому форматі. Електронні технології у сучасному навчальному процесі.

Тема 4. Практичні навички роботи зі спеціалізованими інформаційними системами та інструментами.

Види спеціалізованих інформаційних систем. Основні інструменти роботи в цифровому просторі. Адаптація цих систем для потреб спеціальної освіти.

Модуль 2: Самоосвіта і саморозвиток в епоху інформаційних технологій

Тема 1. Методи та техніки самостійного навчання в цифровий час.

Визначення та основні принципи самостійного навчання. Методи самостійного навчання в цифровому середовищі. Використання технологічних інструментів для підтримки самостійного навчання. Принципи організації ефективного самостійного навчання.

Тема 2. Ресурси для самоосвіти: від традиційних до електронних.

Традиційні ресурси для самоосвіти: бібліотеки, підручники, журнали. Електронні ресурси: онлайн-курси, вебінари, електронні бібліотеки. Оцінка якості та вибір ресурсів для самоосвіти. Переваги та недоліки різних типів ресурсів

Тема 3. Розвиток критичного мислення та навичок аналізу інформаційних ресурсів.

Визначення та значення критичного мислення. Методи та техніки аналізу інформації. Вплив інформаційного навантаження на процес прийняття рішень. Розвиток навичок критичного аналізу інформаційних ресурсів.

Тема 4. Практичні завдання з самостійного пошуку та адаптації інформації для професійних потреб.

Принципи пошуку інформації для професійних потреб. Техніки адаптації знайденої інформації. Використання спеціалізованих інструментів та ресурсів. Практика пошуку та адаптації інформації.

Модуль 3: Соціальна взаємодія та технології в контексті спеціальної освіти

Тема 1. Інформаційні технології як засіб формування толерантності і гуманного ставлення.

Вплив інформаційних технологій на формування стереотипів. Технології для формування культури спілкування та взаємоповаги. Інтерактивні підходи до навчання

толерантності.

Тема 2. Взаємодія зі спільнотами через інформаційні платформи та мережі.
Поняття та типи спільнот у цифровий час. Інструменти для взаємодії з різними спільнотами. Стратегії залучення спільнот до навчального процесу. Ризики та виклики онлайн-взаємодії.

Тема 3. Рефлексія та самоаналіз у професійній діяльності вчителя-логопеда.
Значення рефлексії для професійного росту. Техніки самоаналізу та рефлексії. Використання технологій для самоаналізу професійної діяльності. Створення портфоліо професійної діяльності в електронному форматі.

Тема 4. Розробка проектів з використанням інформаційних технологій для роботи з особами з особливими освітніми потребами.
Основи розробки проектів для спеціальної освіти. Технологічні рішення для підтримки осіб з особливими потребами. Створення адаптивних навчальних матеріалів. Презентація та впровадження розроблених проектів у навчальний процес.

Модуль 4: Адаптація інформаційних технологій для потреб осіб з особливими освітніми потребами

Тема 1. Основи інклюзивних інформаційних технологій.
Визначення інклюзивних інформаційних технологій. Історичний аспект розвитку інклюзивних технологій. Принципи дизайну для усіх в інформаційних технологіях. Переваги інклюзивних технологій для освітнього процесу.

Тема 2. Адаптивні технології та програми для осіб з різними видами порушень.
Поняття адаптивних технологій та їх роль. Технології для осіб із зоровими порушеннями. Технології для осіб із слуховими порушеннями. Технології для осіб із руховими порушеннями та іншими особливими потребами.

Тема 3. Практичний досвід використання адаптивних технологій у навчанні.
Історії успіху використання адаптивних технологій. Застосування технологій в різних вікових групах. Методи інтеграції адаптивних технологій у навчальний план. Виклики та можливі труднощі при впровадженні.

Тема 4. Майстер-класи з використання сучасних інструментів для логопедичної практики.
Перегляд сучасних інструментів для логопедів. Практичні прийоми роботи з цифровими ресурсами. Адаптація існуючих інструментів для конкретних потреб учнів. Обговорення кейсів та обмін досвідом.

Методи навчання:

1. За джерелом передачі та сприймання навчальної інформації:

- словесні;
  - наочні;
  - практичні.
2. За характером пізнавальної діяльності учнів:
- пояснювально-ілюстративний;
  - репродуктивний;
  - проблемне викладання;
  - частково-пошуковий;
  - дослідницький.
3. Залежно від основної дидактичної мети і завдань:
- методи оволодіння новими знаннями;
  - формування вмінь і навичок;
  - перевірки та оцінювання знань, умінь і навичок;
  - методи усного викладу знань;
  - закріплення навчального матеріалу;
  - самостійної роботи учнів з осмислення й засвоєння нового матеріалу роботи із застосування знань на практиці та вироблення вмінь і навичок;
  - перевірки та оцінювання знань, умінь і навичок.
4. З точки зору цілісного підходу до діяльності у процесі навчання:
- методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності;
  - стимулювання й мотивація учіння;
  - контролю, самоконтролю, взаємоконтролю і корекції, самокорекції.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність:

1. Конспекти лекцій.
2. Методичні рекомендації до лабораторних занять.
3. Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи.

Система оцінювання та вимоги:

- індивідуальне опитування;
- поточне тестування;
- екзамен.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Екзамен	Сума
<i>T1</i>	<i>T2</i>	<i>T3</i>	<i>T4</i>	<i>T5</i>	<i>T6</i>	<i>T7</i>	<i>T8</i>	52	100
3	3	3	3	3	3	3	3		
<i>T9</i>	<i>T10</i>	<i>T11</i>	<i>T12</i>	<i>T13</i>	<i>T14</i>	<i>T15</i>	<i>T16</i>		
3	3	3	3	3	3	3	3		

T1, T2 ... T16 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
------------------------	-------------	-------------------------------

навчальної діяльності		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
78-89	B	добре	
65-77	C		
58-64	D	задовільно	
50-57	E		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Базова

1. Березовська Л. І., Березовская Л. И. Технології викладання фахових методик дошкільної освіти: навчальний посібник. 2022.
2. Березовська Л. Формування комунікативно-мовленнєвої компетентності соціальних працівників у процесі професійної підготовки : монографія. Івано-Франківськ : НАІР, 2020. 412 с.
3. Вдович С. М., Палка О. В. Сучасні освітні технології мовної підготовки майбутніх фахівців сфери обслуговування : метод. посіб. Київ : Педагогічна думка, 2013. 128 с.
4. Зайцева Л. І. Формування математичної компетентності у дітей дошкільного віку: навч. посіб. : СТАТУС, 2021. 296 с.
5. Інформатика. Комп'ютерна техніка. Комп'ютерні технології: Підручник, 2-ге вид. К.: Каравела, 2008. 640 с.
6. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті : словник. Київ : ЦП Компринт, 2019. 134 с.
7. Маркова Є.С. Інформаційні технології навчання. Навчально-методичний посібник Запоріжжя, «Просвіта», 2012. 118 с.
8. Мінгальова, Ю. І., Кривонос, М. П., Яценко, О. І., & Кравчук, В. В. (2023). Інформаційно-комунікаційні технології: методичні рекомендації до організації самостійної/індивідуальної роботи.
9. Морзе Н.В. Інформатика: експериментальний підручник для 10 кл. К.: Вид. Корбуш, 2008. 592 с., іл.
10. Морзе Н.В. Методика навчання інформатики: Навч. посіб.: У 4 ч. К.: Навчальна книга, 2003. Ч. І.: Загальна методика навчання інформатики. 254 с.
11. Морзе Н.В. Основи інформаційно-комунікаційних технологій. К.: Видавнича група ВНУ, 2007. 352 с.
12. Омельченко К. В. и др. Навчально-методичний комплекс дисципліни "Інформатика (загальний курс)". 2022.
13. Пометун О. І., Пироженко Л. В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : наук.-метод. посібн. Київ : Видавництво А.С.К., 2004. 192 с.
14. Співаковський О.В., Петухова Л.Є., Коткова В.В. Інформаційно-комунікаційні технології в початковій школі: Навчально-методичний посібник для студентів напряму підготовки «Початкова освіта». Херсон: Айлант, 2012. 386 с.
15. Чекан О. І. Застосування комп'ютерних технологій у професійній діяльності вихователя дошкільного навчального закладу : навч. посіб. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2015. 184 с.
16. Швачич Г. Г, Толстой В. В., Петречук Л. М., Іващенко Ю. С., Гуляєва О. А., Соболенко О. В. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології : навч. посіб. Дніпро: НМетАУ, 2017. 230 с.
17. Яровий К. В., Кудінов В. А. Мультимедійний навчальний посібник з навчальної дисципліни " Інформаційні та комунікаційні технології". –2023.

Допоміжна

18. Алексеева Г. М. Формування готовності майбутніх соціальних педагогів до застосування комп'ютерних технологій у професійній діяльності. 2014.
19. Савінова Н. В., Берегова М. І., Борулько Д. М. Інформаційні технології та технічні засоби корекційного навчання. 2019.
20. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки. URL: <https://rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>.
21. Стрельников В. Ю. Бріченко І. Г. Сучасні технології навчання у вищій школі : модульний посібник для слухачів авторських курсів підвищення кваліфікації викладачів МПК ПУЕТ. Полтава : ПУЕТ, 2013. 309 с.
22. Стрельников В. Ю. Застосування засобів сучасних технологій навчання у підготовці кадрів для системи спеціальної освіти. Редакційна колегія. 2020. С. 346.
23. Сучасні технології формування логіко-математичної компетентності в дітей дошкільного та молодшого шкільного віку / за заг. ред. Н. П. Тарнавської., Н. Ю. Рудницької, Ю. М. Мурашевич. Житомир: ФОП «Левковець», 2015. 430 с.
24. Чупахіна С. В. Формування готовності майбутніх учителів до використання інформаційних технологій (ІТ) в інклюзивному навчанні учнів з особливими освітніми потребами : дис. 2021.
25. Ясентюк С. Блоки Дьенеша для логіко-математичного розвитку дітей. Вихователів-методист дошк. закл. : щоміс. спеціаліз. журн. 2019. № 5. С. 59–64.

13. Інформаційні ресурси

26. Андрієвська В.М., Олефіренко Н.В. Мультимедійні технології у початковій ланці освіти [Електронний ресурс]. Інформаційні технології і засоби навчання. – 2010. – №2 (16). Режим доступу до журналу: <http://www.ime.edu-ua.net/em.html>.
27. Безкоштовна інформаційна система для шкіл, дитячих садків та інших організацій <http://klasnaocinka.com.ua>
28. Безпека дітей в Інтернеті <http://onlandia.org.ua>
29. Електронне фахове видання «Інформаційні технології і засоби навчання» <http://www.ime.edu-ua.net>
30. Інтернет-підтримка вивчення інформатики у загальноосвітніх навчальних закладах <http://sites.google.com/site/informatikavskoli>
31. Інформатика в Україні <http://www.osvita.info>
32. Інформатика та інформаційно-комунікаційні технології в школі <http://www.klyaksa.net>